

ใช้ยาสมุนไพรทดแทน (ต่อ)

ยารัตนบรรจบ รับประทาน 2-3 วัน

สรรพคุณ บรรเทาอาการอุจจาระธาตุพิการ
ท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดการติดเชื้อ เช่น อุจจาระไม่
เป็นมูก หรือมีเลือดปน

ผู้ใหญ่ : รับประทาน ครั้งละ 1 g

วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เมื่อมีอาการ

เด็ก : อายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ 500 mg

วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เมื่อมีอาการ

**ข้อควรระวัง การใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะ
อย่างยั้งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต
เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษ*

การดูแลตนเองเมื่อท้องร่วง

1 ดื่มน้ำมากๆ ดื่มน้ำพริกเกลือแร่
เมื่อถ่าย เป็นน้ำ หรือรู้สึกปากแห้ง

2 กินอาหารอ่อน อาหารเหลว
หรือ อาหารรสจืด

การป้องกันการท้องร่วง

1 รับประทานอาหารและน้ำที่สะอาด

2 การล้างมือบ่อยๆ ล้างมือให้สะอาด
ก่อนและหลังรับประทานอาหารและ
ภายหลังกิจกรรมต่าง ๆ ที่อาจทำให้
มือปนเปื้อน

ผู้เรียบเรียง : นางสาววิชญา สำนักนิตย (เภสัชกรปฏิบัติการ)

บรรณาธิการ : นางอรุษา แสงเพิ่ม (เภสัชกรชำนาญการ
หัวหน้ากลุ่มงาน)

อำนวยการ : สสจ.สุรินทร์ และโรงพยาบาลสุรินทร์

แนวทาง โรคท้องร่วงเฉียบพลัน

ด้วยความปรารถนาดี
จาก.. โรงพยาบาลปราสาท
จังหวัดสุรินทร์

โรคท้องร่วง คืออะไร ?

- โรคท้องร่วง คือ การถ่ายอุจจาระเหลว จำนวน 3 ครั้งต่อวัน หรือมากกว่า หรือถ่ายมีมูก หรือมีเลือดปน หรือถ่ายเป็นน้ำอย่างน้อย 1 ครั้ง

การวินิจฉัยและการรักษา

เป้าหมายสำคัญ คือ การให้สารน้ำ หรือ ORS เพื่อทดแทนน้ำและเกลือแร่

❌ ไม่ใช้ ยาปฏิชีวนะ

- ❑ อาหารเป็นพิษ (Food poisoning)
  - อาเจียนเป็นอาการเด่น
- ❑ ท้องร่วงชนิด Non-invasive (แบคทีเรียยังไม่รุกรานเข้าไปในผนังลำไส้)
  - ถ่ายเหลวจำนวน ≥ 3 ครั้งต่อวัน
  - ถ่ายมีมูก อย่างน้อย 1 ครั้ง

✅ ใช้ ยาปฏิชีวนะ

❑ ท้องร่วงชนิด Invasive (แบคทีเรียรุกรานเข้าไปในผนังลำไส้)

1. มีไข้ $>38^{\circ}\text{C}$ ร่วมกับ
2. อุจจาระมีเลือดปนเห็นด้วยตาเปล่า หรือตรวจพบ RBC และ WBC ในอุจจาระ

Note : เด็กอายุ ≤ 3 เดือน พิจารณา Admit และ monitor CBC, H/C, stool c/s, stool exam พิจารณาให้ empirical therapy : Ceftriaxone IV 75-100 mg/kg/day

❑ Severe acute watery diarrhea และสงสัย cholera

ยาที่แนะนำให้ใช้อันดับแรก

❑ Norfloxacin นาน 3-5 วัน

ผู้ใหญ่ : 400 mg วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร
เด็ก : 15-20 mg/kg/day แบ่งให้วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร

❑ อาจใช้ co-trimoxazole ได้หากในพื้นที่มีอัตราการดื้อยาต่ำ (โดยเฉพาะเมื่อต้องการหลีกเลี่ยงใช้ Quinolone ในเด็ก)

เด็ก : co-trimoxazole 8 mg/kg/day ของ TMP วันละ 2 ครั้ง 5 วัน หรือให้ Cefixime : เด็ก ≥ 6 เดือน และน้ำหนัก ≤ 45 kg ให้ 8 mg/kg/day วันละ 1-2 ครั้ง 5 วัน (max 400 mg/kg/day)

หากแพ้ยา/มีประวัติแพ้ยา

กรณีแพ้กลุ่ม fluoroquinolones หรือ co-trimoxazole

พิจารณาให้ Cefixime

ผู้ใหญ่ : 100 mg

ครั้งละ 2 เม็ด วันละ 2 ครั้ง 3 วัน

เด็ก : ≥ 6 เดือน และน้ำหนัก ≤ 45 kg

8 mg/kg/day วันละ 1-2 ครั้ง 5 วัน

(max 400 mg/kg/day)

ใช้ยาสมุนไพรทดแทน

ยาเหลืองปิดสมุทร รับประทาน 1 วัน สรรพคุณ บรรเทาอาการท้องเสียชนิดที่ไม่เกิดจากการติดเชื้อ เช่น อุจจาระไม่เป็นมูก หรือมีเลือดปน

ผู้ใหญ่ : รับประทาน ครั้งละ 1 g

ทุก 3-5 ชั่วโมง เมื่อมีอาการ

เด็ก : อายุ 6-12 ปี รับประทานครั้งละ

800 mg - 1 g เมื่อมีอาการ

*ข้อควรระวัง ใช้ไม่เกิน 1 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น

หรือ